

T.B.M.M.
HALKLARIN DEMOKRATİK PARTİSİ
Grup Başkanlığı
Sayı : 633
Tarih : 18.09.2015

2218

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın Ulaştırma Denizcilik ve Haberleşme Bakanı **Sayın Feridun BİLGİN** tarafından Anayasa'nın 98'inci ve TBMM içtüzüğünün 96'ncı maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını saygılarımla arz ederim.

Feleknaş Uca

Feleknaş Uca

Diyarbakır Milletvekili

Demokratik ülkelerin temel karakterlerinden biri olan basın ve yayın özgürlüğü, ülkemizde son dönemlerde ciddi bir baskı altındadır. Gazete binaları basılmakta, haber ajanslarına erişim yasağı getirilmekte, dergiler hakkında toplatma kararı alınmakta, gazeteciler sınırışı edilmekte ve televizyonların yayınları durdurulmaktadır. Gazetecileri Koruma Cemiyeti (CPJ), "Basına Karşı Saldırıları, 2015" raporunda Türkiye'yi, gazeteciler için, "açık hava hapisanesi olarak" tanımlamaktadır. Yine Sınır Tanımayan Gazeteciler Örgütü'nün (RSF) "2015 Dünya Basın Özgürlüğü Endeksi" raporuna göre de Türkiye basın özgürlüğü alanında, Nijer, Liberya, Zambiya, Mali ve Zimbabve gibi ülkelerin gerisinde kalarak, 180 ülke arasında 149'uncu sırada yer almaktadır.

Basın üzerindeki baskının tablosu bu haldeyken, 14 Eylül günü aralarında Özgür Gün TV, Kürtçe yayın yapan çocuk kanalı Zarok TV ve 40 televizyon kanalının yayını Radyo Televizyon Üst Kurulu (RTÜK) tarafından durdurulmuştur. Ana akım medyanın Doğu ve Güneydoğu Anadolu'da yaşanan yoğun çatışmaları sansürleyip görmezden geldiği bir dönemde, merkezi Diyarbakır'da olan ve bölgede yaşananlarla ilgili kamuoyunu bilgilendiren başta Özgür Gün TV ve diğer yayınların durdurulması kamuoyunda ciddi kaygı yaratmaktadır.

Öte taraftan, 22 Temmuz 2015 tarihinde Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde yaşanan patlama ve 24 Temmuz'da PKK kamplarına yapılan hava saldırıları ile birlikte, aralarında Dicle Haber Ajansı'nın (DİHA) da bulunduğu 90'ı aşkın internet sitesine Telekomünikasyon İletişim Başkanlığı (TİB) tarafından "erişim engeli" kararı getirilmiştir. Bu süreçten sonra DİHA sistematik bir şekilde TİB'in erişim yasağı getirdiği haber sitesi haline gelmiş durumdadır. 16 Eylül Çarşamba günü DİHA'da yer alan habere göre, ajansa 55 gün içerisinde TİB kararıyla 18 kez erişim yasağı getirilmiş, 9 saldırı düzenlenmiş, ajansın 3 muhabiri gözaltına alınmış ve 1 muhabiri de tutuklanmıştır. 17 Eylül Peşembe günü ise DİHA'ya erişim 20. kez engellenmiş, yani sansür sistemli hale getirilmiştir.

218

Yüksekova'da özel harekât timlerinin 5 Ağustos'ta bir şantiyeye yaptığı baskında gözaltına aldığı inşaat işçilerine "Türkün gücünü göreceksiniz" diyerek yaptığı işkenceyi DİHA kamuoyuna servis etmiştir. Yine, Yüksekova'nın Yeşildere ve Dağlıca bölgeleri arasında kalan Bostancık köyü mevkinde çıkan çatışmada yaşamını yitiren asker cenazelerinin halk tarafından alınmasını yalnızca Diha görüntülemiş ve servis etmiştir. Bunun üzerine 7 Eylül'de TİB bir kez daha erişimi engellemiştir. Son olarak, Cizre'de 21 sivilin katledildiği sokağa çıkma yasağının ilan edildiği tarihlerde ilçeden haber geçen tek kaynak olan DİHA, sokağa çıkma yasağı süresince her gün TİB tarafından engellenmiştir.

Ayrıca DİHA muhabirlerinin sürekli baskı altında tutulduğu defalarca ifade edilmiştir. Son iki ayda bir çok muhabirin göz altına alınıp polis şiddetine maruz kaldığı belirtilmektedir. Öyle ki bu süreci, DİHA muhabirleri, "Sürekli olarak baskı altındayız ve hiçbirimizin can güvenliği yok," şeklinde dile getirmişlerdir. Son olarak 15 Eylül 2015 tarihinde Hakkari'de haber takibi yapan DİHA muhabiri Gökhan Altay'ın özel harekât timleri tarafından darp edilerek hastaneye kaldırıldığı haberleri ortaya çıkmıştır. Yine 12 Eylül Cumartesi günü DİHA'da yer alan habere göre, Mersin'in Akdeniz ilçesinde haber takibi yaptıkları sırada darp edilerek gözaltına alınan DİHA muhabirlerinden Ahmet Kanbal, götürüldüğü emniyette ajanlık dayatmasına maruz kaldıklarını ifade etmiştir. Kanbal ayrıca gözaltına alındıktan sonra "Polisin kendisini emniyete götürmeden önce amirlerini arayıp gazeteci olduklarını ilettiğini, ancak DİHA muhabiri olduğumuzu öğrenince 'getirin o zaman' dediğini" aktarmıştır. Gözaltına alınan muhabirler, "polislerin kendilerini uzun süre çatışmanın yaşandığı bölgede yanında dolaştırdığını, çatışmaların yaşandığı karakol girişinde bahçe tellerine sırtı dönük vaziyette beklettiklerini" iddia etmişlerdir.

Türkiye kamuoyu DİHA'yı, Kobanê, Cizre, Pozantı, Roboski gibi bir çok yerde gerçekleşen hak ihlalleri ve katliamları gün yüzüne çıkaran bir ajans olarak tanımakta, haber alma özgürlüğü açısından önemli bir misyona sahip bir kurum olarak kabul etmektedir. DİHA üzerindeki süreklileşmiş sansür ve yasaklar, anayasanın "Basın hürdür, sansür edilemez" şeklindeki 28. maddesine aykırıdır ve yasa ihlal edilmektedir. Benzer şekilde, muhabirlerin haber takibini yapmalarının engellenmesi, darp edilip göz altına alınması, tutuklanması hem basın özgürlüğü ilkesi hem de insan hakları ilkelerine aykırıdır. Basın Kanunu, Anayasa ve Anayasa'nın 90. maddesi çerçevesinde ülkemiz bakımından bağlayıcı olan Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi (AİHS), İnsan Hakları Evrensel Beyannamesi basın hürriyetini, haber alma hürriyetini ve ifade hürriyetini "temel insan hakkı" olarak tanıır. DİHA üzerindeki sansür ve baskı sonucu oluşan temel insan hakkı ihlalleri kamuoyunda ciddi endişe yaratmaktadır. Ayrıca DİHA üzerindeki baskılar anayasanın "Haber alma hürriyeti" olan 31. maddenin ihlal edilmesine yol açmış ve vatandaşların hakikati öğrenme hakkı elinden alınmıştır.

Bu bağlamda;

- 1) Dicle Haber Ajansı'na (DİHA) hangi yasal gerekçelerle 20. kez erişim yasağı konulmuştur?
- 2) DİHA'ya erişim yasağının Şanlıurfa'nın Suruç ilçesinde yaşanan patlamadan ve Türk Silahlı Kuvvetleri'nin Kuzey Irak'a hava harekâtı yapmasının hemen ardından gelmesi tesadüf müdür?
- 3) DİHA'ya erişimin TİB tarafında sistematik olarak engellenmesi Doğu ve Güneydoğu bölgelerinde yürütülen savaş konseptinin bir parçası mıdır?

2018

4) Dicle Haber Ajansı muhabirlerinin haber takibinin kolluk kuvvetlerince engellendiği, muhabirlerin darp edildiği, gözaltına alındığı, tutuklandığı ve ajanlık teklif edildiği iddiaları doğru mudur?

5) Dicle Haber Ajansı muhabirlerinin darp edilerek göz altına alındıkları iddiaları doğru ise, bunu yapan kolluk kuvvetleri hakkında herhangi bir soruşturma başlatılmış mıdır?

6) Dicle Haber Ajansı sistematik olarak erişim engeli uygulanmasının iddia edildiği gibi Yüksekova'da özel hareket timlerinin şantiye işçilerine yaptığı işkence, Dağlica'da yaşamını yitiren asker cenazelerinin halk tarafından taşınması ve 8 gün boyunca sokağa çıkma yasağının olduğu Cizre'de yaşanan çatışmalar ve sivil ölümlere dair haberlerin yapılması ile ilgisi var mıdır?

7) Dicle Haber Ajansı muhabirlerine ajanlık teklif edildiği doğru mudur? Doğru ise bu teklifi hangi kurum ya da şahıslar yapmışlardır? Bu teklif hangi yasaya ya da yasalara dayandırılarak yapılmıştır? Basın Özgürlüğü Günü olan 24 Temmuz gecesi PKK kamplarına yapılan hava saldırıları ile birlikte aralarında DiHA'nın da bulunduğu 90'ı aşkın internet sitesine getirilen "erişim engeli" kararları ile aynı gün dönemin Başbakan Yardımcısı Sayın Bülent Arınç'ın Özgür Gündem ve Evrensel Gazeteleri'nin isimlerini vererek, "Elimizde dosyalar var, bunlar suç makinesi" ifadeleriyle basını hedef göstermesi ile ilişkisi var mıdır?

8) Dicle Haber Ajansı operasyon yapılcığı, muhabir ve çalışanlarının gözaltına alınacaklarına dair hazırlık olduğu yönünde bilgiler doluyor. Bu konuda bilginiz var mı?